

Výskyt difúzneho veľkobunkového lymfómu B-pôvodu (DLBCL) na Slovensku v roku 2022

MUDr. Miriam Ladická, *Klinika onkohematológie LFUK a NOÚ, Bratislava*

MUDr. Juraj Chudej, PhD., *Klinika hematológie a transfuziológie UNM a JLF UK, Martin*

Difúzny veľkobunkový lymfóm B-pôvodu (diffuse large B-cell lymphoma; DLBCL) je najčastejším typom non-Hodgkinovho lymfómu (NHL) a predstavuje asi 35 – 40% všetkých NHL v dospeljej populácii (Smith A., Crouch S., et al., 2015). Typickým klinickým prejavom je agresívne správanie, rýchlo rastúca, nebolestivá nádorová masa, veľmi často aj v extranodálnych lokalitách.

Posledné oficiálne slovenské štatistické údaje týkajúce sa hematologických malignít z Národného onkologického registra SR (NOR) sú k dispozícii za rok 2012 a boli publikované na stránke Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) v roku 2020 (Incidencia zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. NCZI, 2020). V Slovenskej republike bolo v roku 2012 v **širšej skupine C83** podľa MKCH-10 (skupina **non-Hodgkinových nefolikulových lymfómov**) hlásených spolu 446 nových prípadov (216 mužov a 230 žien), čo predstavuje incidenciu (štandardizovanú na svetovú populáciu priamou metódou; WSR) 6,2/100 000 u mužov, resp. 5,0/100 000 u žien. Skupina C83 však v sebe okrem DLBCL (*dg. C83.3*) zahŕňa aj malobunkový lymfóm z B-buniek (*dg. C83.0*), lymfóm z plášťových buniek (*dg. C83.1*), lymfoblastový lymfóm (*dg. C83.5*), Burkittov lymfóm (*dg. C83.7*), iný nefolikulový lymfóm (*dg. C83.8*) a nefolikulový lymfóm bližšie neurčený (*dg. C83.9*). Non-Hodgkinove nefolikulové lymfómy boli ako príčina úmrtia v roku 2012 hlásené celkovo u 64 mužov a 46 žien. Mortalita pre skupinu diagnóz C83 za rok 2012 bola teda u mužov 2,4 (1,6) a u žien 1,7 (0,8) prípadov na 100 000 obyvateľov. V zátvorke uvedené hodnoty mortality sú štandardizované na svetovú populáciu priamou metódou (ASMR). Prevalencia všetkých difúzných non-Hodgkinových lymfómov (skupina C83) na Slovensku k 31.12.2012 (1978-2012) bola celkovo 2 476 prípadov (Incidencia zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. NCZI, 2020).

V tejto štatistike za rok 2012 sa jedná o celú skupinu nozologických jednotiek kódovaných podľa MKCH-10 ako C83, z ktorých len časť pripadá na DLBCL. Epidemiologické údaje o výskyte DLBCL (podskupina s *dg. C83.3*) sa v SR samostatne štatisticky nespracúvajú.

Počet dospelých pacientov s DLBCL bol preto aktualizovaný priamo v klinickej praxi na Slovensku k 31.7.2022 na všetkých špecializovaných hematologických a onkohematologických pracoviskách, na ktorých sú pacienti s DLBCL liečení.

K 31. júlu 2022 bolo na Slovensku v starostlivosti všetkých špecializovaných pracovísk evidovaných celkovo **1 681** žijúcich dospelých pacientov s diagnózou difúzny veľkobunkový lymfóm B-pôvodu (DLBCL), vrátane **191** novodiagnostikovaných pacientov v roku 2021. To predstavuje incidenciu 3,514 na 100 000 osôb/rok (k 31.12.2021 mala Slovenská republika 5 434 712 obyvateľov).

Podľa zistení z reálnej praxe podstupuje ročne na Slovensku prvolíniovú liečbu **181** pacientov s DLBCL, znamená, že systémová chemoterapia je indikovaná 94,7% všetkých novodiagnostikovaných pacientov s DLBCL. V 2. línii sa ročne lieči **51** pacientov, čo sú pacienti, u ktorých je ochorenie buď refraktérne k iniciálnej liečbe, alebo dochádza ku skorému relapsu po štandardnej prvolíniovej terapii. Toto číslo svedčí o tom, že štandardnou prvolíniovou liečbou (najčastejšie režim R-CHOP; rituximab, cyklofosamid, doxorubicín, vinkristín a prednizón) sa vylieči približne 72% pacientov. Po zlyhaní na liečbe v 2. línii už niektorí pacienti v praxi nie sú vhodní na žiadnu inú aktuálne dostupnú systémovú liečbu, ostávajú prevažne v paliatívnej starostlivosti alebo na „best supportive care“ a ročne ich je na našich pracoviskách evidovaných približne **12**. Počet pacientov s DLBCL, ktorí sa liečia v 3. a vyšších líniiach (t.j. pacienti refraktérni alebo relabujúci po liečbe v 2. a ďalších líniiach, vrátane relapsov po autológnej, prípadne alogénnej transplantácii krvotvorných buniek) sa pohybuje na ročnej úrovni **25** pacientov.

Aktualizácia počtu pacientov s diagnostikovaným DLBCL v Slovenskej republike je sumárne uvedená v **tabuľke 1**.

Tabuľka 1. Aktuálne počty pacientov s difúznym veľkobunkovým lymfómom B-pôvodu (DLBCL) na Slovensku*
 Stav k 31.7.2022

DLBCL (dg. C83.3)	Počet pacientov v SR	
	Všetci žijúci k 31.7.2022	Novodiagnostikovaní v roku 2021
Celkový počet dospelých pacientov v SR	1 681	191 (incidencia 3,514 : 100 000)
Liečenie pacientí s DLBCL a jeho relaps/refraktérnou formou (R/R DLBCL) ročne:		
Počet pacientov liečených v 1. línii chemoterapiou ročne	181	
Počet pacientov liečených v 2. línii ročne (t.j. R/R pacienti po liečbe v 1. línii)	51	z nich už neliečení po zlyhaní liečby v 2. línii** 12
Počet pacientov liečených v 3. a vyšších líniiach ročne (t.j. R/R pacienti po liečbe v 2. a ďalších líniiach, vrátane relapsov po AutoSCT, príp. AlloSCT)	25	
<i>Spolu liečenie ročne v 1. a ďalších líniiach:</i>	257	

AlloSCT: alogénna transplantácia krvotvorných buniek; AutoSCT: autológna transplantácia krvotvorných buniek; DLBCL: difúzny veľkobunkový lymfóm B-pôvodu; R/R: relaps/refraktérny

*Špecializované pracoviská v SR, na ktorých sú pacienti s DLBCL liečení a ktoré poskytli aktualizáciu epidemiologických údajov k 31.7.2022: 1) Oddelenie onkohematológie I., Klinika onkohematológie LFUK a NOÚ, Bratislava; 2) Klinika hematológie a transfuziológie UNM a Jesseniovej LFUK, Martin; 3) Hematologické oddelenie, FNŠP F. D. Roosevelta Banská Bystrica; 4) Klinika hematológie a onkohematológie UNLP Košice; 5) Klinika rádioterapie a onkológie VOÚ a.s., Košice; 6) Oddelenie klinickej hematológie, FNŠP J. A. Reimana Prešov

**Pacienti, ktorí po zlyhaní na liečbe v 2. línii už nie sú liečení z dôvodu nevhodnosti na žiadnu inú aktuálne dostupnú systémovú liečbu

Záver:

K 31. júlu 2022 evidujeme na Slovensku 1 681 žijúcich dospelých pacientov s diagnostikovaným difúznym veľkobunkovým lymfómom B-pôvodu (DLBCL), pričom za posledný rok 2021 bolo zaznamenaných 191 nových prípadov. Ročne sa lieči celkovo 257 pacientov s týmto ochorením. Liečbu začína takmer každý pacient s *de novo* ochorením (94,7% pacientov). V druhej a vyšších líniiach podstupuje liečbu na ročnej úrovni priemerne 76 dospelých s relabujúcim alebo refraktérnym DLBCL. Pozitívnym javom je, že štandardnou prvolíniovou liečbou sa na Slovensku vylieči približne 72% pacientov.

Dňa: 30.8. 2022

Literatúra:

Smith A, Crouch S, Lax S, Li J, Painter D, Howell D, Patmore R, Jack A, Roman E. Lymphoma incidence, survival and prevalence 2004-2014: sub-type analyses from the UK's Haematological Malignancy Research Network. Br J Cancer. 2015 Apr 28;112(9):1575-84.

Incidencia zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. Národné centrum zdravotníckych informácií, 2020. Dostupné na:

http://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Onkologia/Vystupy_NOR_SR/Pages/Incidencia-zhubnych-nadorov.aspx